

Sverre, 04.03.24

Hei, jeg er far til sjetteklassing som har hatt nettbrett siden han begynte på skolen.

Jeg er utdannet systemutvikler og har jobbet hele min voksne yrkeskarriere innen forskjellige IT-områder, både offentlig og privat. Har hatt data/IT som hobby siden min egen ungdom på midten av 90-tallet (da internett så smått begynte å bli tilgjengelig for folk flest).

Jeg er på ingen måte skeptisk til "skjerm" (egentlig IT) i undervisningen, men jeg er ekstremt skeptisk til måten det er innført og brukes på.

1. Ingen filtrering eller innholdsbegrensning. Ingen tidsbegrensning.

Femåringen fikk i første klasse utdelt en ufiltrert ipad uten mulighet for å sette tidsbegrensninger på bruk. Vi tok dette opp med skolens ledelse (og skolesjef i kommunen), men fikk til svar at barnet måtte lære seg "digital kompetanse", og at dette inngikk i "å kunne navigere" i en digital hverdag.

Med andre ord skulle femåringen selv ta ansvar for å navigere gjennom, og forstå farer som truer på nett. Farer som vi i den analoge hverdagen beskytter barn mot: personvernsbrudd, aldersgrenser på filmer, reklameforbud, osv.

Satt litt på spissen det med at femåringen selv skulle ta ansvar for dette, men i realiteten er det slik i mange hjem. Tenk på alle som har foreldre uten noe som helst form for "digital kompetanse". Det kan være mange årsaker til det, og det er ikke bare de vanlige klisjéene som går igjen (enslig, rus, innvandrere, etc), men også ellers oppegående og ressurssterke foreldre som mangler forståelse for hvordan teknologi kan brukes og misbrukes.

Nettet på min egen arbeidsplass er bedre filtrert enn det er på skolen til min sønn. Det samme gjelder garantert på arbeidsplassen til dere som leser dette.

2. Uegnet som arbeidsredskap.

En ipad (eller nettbrett generelt) er ikke et arbeidsredskap. Jeg jobber ikke på et nettbrett, og det gjør ikke dere som leser dette heller. Dere jobber på en PC eller Mac, og dere har skjerm, tastatur og mus - akkurat som jeg selv har. Ipadene elevene fikk utdelt kom uten tastatur. Skoleoppgaver og lekser er scannede bilder hvor elevene må bruke fingeren for å skrive svar. I dette ligger det en ENORM kilde til frustrasjon hos elevene. På mitt eget barn kunne jeg se hvordan han strevde med å måtte zoome ut for å kunne lese spørsmålet, for deretter å zoome inn for å kunne skrive svaret, gjenta dette et par ganger, samt plages med å velge riktig tjukkelse på penselen. Hvis du glemmer å lagre, eller er uheldig å komme borti angreknappen, så forsvinner det du har gjort. Her er det ikke noe autosave som vi voksne er vant med når vi jobber i officepakken. Det har vært så ufattelig mange tårer. Mitt barn har ingen utviklingsforstyrrelser. Tenk på alle som har det, og skal være nødt til å håndtere dette i tillegg!

3. Kompetanse hos lærere

Dette er ikke for å henge ut lærerne, for det er ikke deres feil at digitaliseringen av skolen har gått av hengslene. Men det er viktig å ta med, for lærerne har ikke noe mer "digital kompetanse" enn den generelle befolkningen. Hvordan skal de da kunne veilede elevene? Altså, vis meg den læreren som kan gjenkjenne spoofing eller en fake URL, som kan installere en nettleser med reklameblokkering,

som vet at det finnes flere typer nettbrett enn "ipad" og all annen nødvendig kunnskap som ligger mellom disse ytterpunktene?

3. Hvordan jeg mener IT bør brukes

For det første - få bort nettbrettene! Få inn PC/Mac med tastatur og mus. Elevene fortjener skikkelige arbeidsredskaper.

Nummer to - redskapene må filtreres og kunne tidsstyres. Det er ingen grunn til at femåringer skal ha tilgang til pornhub hele døgnet. Det er heller ingen grunn til at elevene skal bli vist reklame når de bruker skolens verktøy. Her finnes løsninger som er gratis.

Sist - "digital kompetanse" omhandler ikke å kunne bruke en app på en telefon eller nettbrett. Det lærer ungene selv, og det veldig raskt. Disse appene er laget for å være enkle, og å ha en ekstremt lav terskel for bruk. Hvis man vil snakke om "digital kompetanse", så snakker vi om så utrolig mange andre områder: Alle bør kunne et minimum fra officepakken. Alle burde - om ikke programmere - så i alle fall forstå hvordan det fungerer. Altså praktisk bruk som er nyttig for videre skole- og arbeidsliv. I tillegg må alle kunne lære seg kildekritikk for å sikre seg mot svindel, overgrep og propaganda på nett. Dette punktet handler ikke nødvendigvis om praktisk bruk, men om å forstå den digitale verden man omgir seg med. Sistnevnte er også skolens ansvar, og ikke barn eller foreldres ansvar alene.